

Česká (ne)transformace 2022

Průzkum názorů české veřejnosti na transformaci k nízkouhlíkové ekonomice

Sociologický ústav STEM a výzkumné a komunikační centrum Institut 2050 realizovaly výzkum Česká (ne)transformace 2022. Výzkum byl zaměřený na postoje Čechů ke změně klimatu a transformaci k nízkouhlíkové ekonomice. Cílem bylo detailně zachytit obavy (bariéry, hrozby) a pozitivní očekávání (příležitosti, benefity), které česká společnost v souvislosti s transformací má, testovat různé (policy) nástroje vycházející z EU politiky, Zelené dohody, FF55. Dále jsme zaměřili pozornost na identifikaci narativů, díky nimž je možné snižovat obavy/nejistotu a rozvíjet očekávání.

Kvantitativní výzkum byl uskutečněn v květnu 2022 na reprezentativním vzorku občanů České republiky. Dotázán byl rozsáhlý soubor občanů ČR starších 18 let (2086 osob) v kombinaci online a osobního dotazování (CAWI, CAPI). Respondenti byli vybráni metodou kvótního výběru.

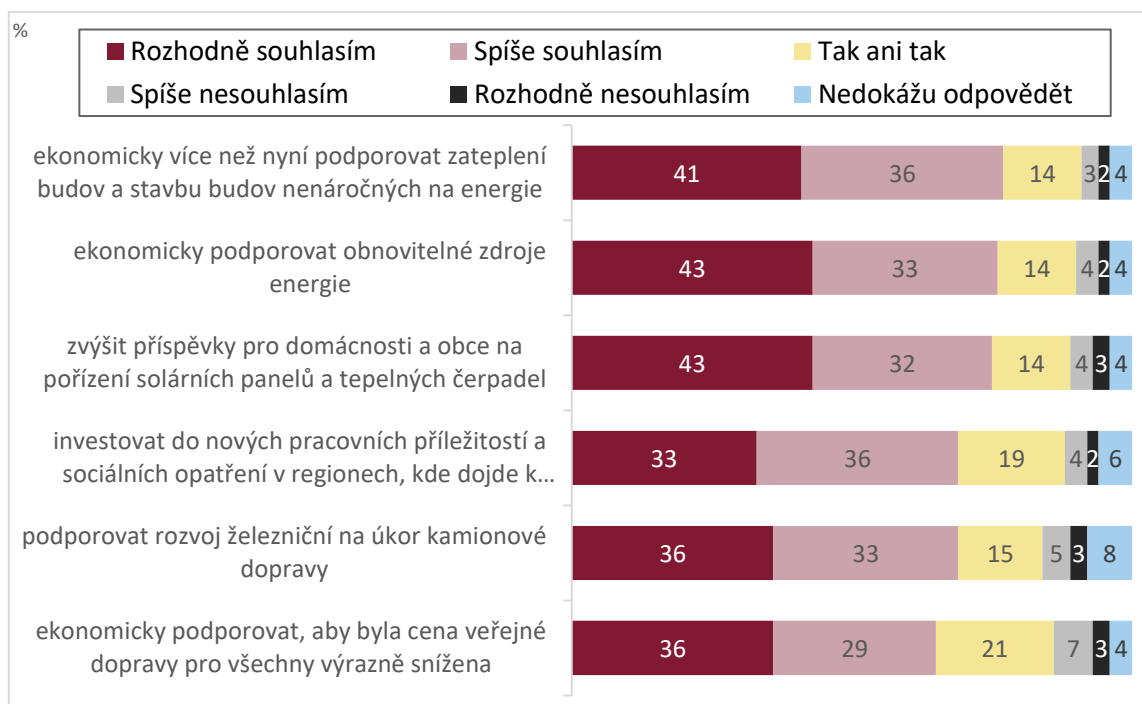
„Hlavním závěrem celé studie ve zkratce je, že česká veřejnost bude ráda chránit přírodu, krajinu a klima. Zároveň má však velké obavy z ekonomických a sociálních dopadů takové transformace. Tyto obavy a překotnost, s jakou se z pohledu běžných občanů změny mohou dít, představují zásadní bariéru. Dokud nebudou změny dostatečně sociálně přijatelné pro různé skupiny obyvatel naší země, pak budou prosaditelné jen velmi obtížně, nebo vůbec,“ říká Martin Buchtík, sociolog a ředitel STEM.

Celkově má ovšem veřejnost velmi málo informací o příčinách a dopadech změny klimatu. Lidé toho také vědí jen velmi málo o transformaci, závazcích České republiky a plánovaných opatřeních. Konkrétně k Zelené dohodě pro Evropu má podle vlastního vyjádření dost informací pouze desetina občanů, zhruba polovina ví něco málo, třetina téměř nic. Lidé však očekávají, že přeměna ekonomiky označovaná jako Zelená dohoda bude velkou změnou, většinou se přiklání k tomu, že jde o změnu potřebnou, ale zároveň se obávají, že jde o změnu uspěchanou.

Pozitivní dopady Zelené dohody Češi očekávají především ve zlepšení kvality ovzduší a stavu české krajiny. Na druhou stranu ovšem panují silné obavy z dopadů na ekonomiku a životní úroveň domácností. Základní podmínkou úspěšné transformace je tedy řešení jejích sociálních dopadů.

Zakladatel a ředitel Institutu 2050 Jan Krajhanzl k výsledkům výzkumu uvádí: „Řada opatření má již nyní většinovou podporu veřejnosti. Jasně jsou podporovány obnovitelné zdroje energie, a to i těmi, kteří obecně k Zelené dohodě pro Evropu zastávají kritický postoj. Silná shoda panuje i na snižování energetické náročnosti bydlení formou zateplování nebo stavby nízkoemisních budov, na příspěvcích na pořízení solárních panelů a tepelných čerpadel.“

„Do jaké míry souhlasíte či nesouhlasíte s následujícími kroky českého státu?“

Výzkum je součástí projektu pro European Climate Foundation a Heinrich Böll Stiftung, s přispěním poslaneckého klubu ELS v Evropském parlamentu. Cílem projektu je také připravit komunikační doporučení k tématu transformace k nízkouhlíkové ekonomice.

European Climate Foundation

Kontakt:

Martin Buchtík

buchtik@stem.cz

Jan Krajhanzl

jan.krajhanzl@institut2050.cz

Souhrnné výsledky výzkumu:

www.stem.cz

<https://institut2050.cz/>